

KUOPION KEILAILULIITON HISTORIAA

Kuopiolaisen keilailun juuret 1800-luvulla

Kuopion keilailulla on vanhat perinteet, sillä ensimmäinen keilarata Kuopioon valmistui joskus 1850-luvun alussa Väinölänniemen Keiliniemeen. Tämä ”ulkoilmarata” siirrettiin sitten 1862 Väinölänniemen Hovin yhteyteen, jossa se oli käytössä pitkälle 1900-luvun puolelle. Maakunnan ensimmäiset keilaradat tehtiin ”Luostan-linnaan”, joka oli Suomen ensimmäinen avovankila ja oli toiminnassa 1860 – 1880.

Liisankadulla Helsingissä avattiin Suomen ensimmäinen keilahalli vuonna 1924. Paikallisliittojen kattojärjestö Suomen Keilailuliitto (SKL) perustettiin 1939. Suomen Keilahalliyhdistys perustettiin 1.6.1962 ja Firmakeilailu ry 5.6.1962, molemmat Helsingissä.

Siirtyminen nykyaikaiseen keilailuun eli ”bowlingiin” Kuopiossa tapahtui 1957, jolloin Keilatalon kellariin valmistui 6-ratainen halli. Tämä halli tyydytti kuopiolaisia keilaajia vuoden 1973 loppuun. Sen radat olivat käytössä pitkään tämän jälkeenkin Kaupunginhotellin tanssilattiana, jossa keilaradan tähtäysmerkit olivat hämärästi nähtävissä.

Keilailuliitto perustetaan

Elokuvateatteri Kuva-Kukko toimi näyttämönä, kun syyskuun 7. päivänä 1957 klo 15.00 kuusikymmentäneljä henkilöä kokoontui perustamaan Kuopion Keilailuliittoa. Suomen Keilailuliitosta paikalle oli saapunut teknillisen toimikunnan puheenjohtaja Emil Cedergren sekä johtokunnan jäsen ja Keilaaja-lehden toimittaja Arvi Tikkanen. Eino Kuvaja toivotti osanottajat tervetulleeksi kokoukseen ja esitti toiveenaan, että keilailu saisi Kuopiossa runsaasti harrastajia ja leviäisi kaikkien kansalaispiirien keskuuteen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Emil Cedergren ja sihteerinä Pauli Rissanen. Kokouksessa todettiin seuraavien, jo aikaisemmin perustettujen keilailuseurojen, olevan edustettuina: Kallan Keilaajat (Kal-Ke) 12 jäsentä, Lions Club Kuopio (nyk. Kolaus) 11 jäsentä, Kuopion Faktori-Keilaajat (Fa-Ke) 6 jäsentä, Kuopion Sotainvalidi-Keilaajat (So-Ke) 13 jäsentä, Puijon Keila (Pu-Ke, nyk. Puijo) 9 jäsentä ja OTK:n keilaajat (Okei-57). Kokous päätti yksimielisesti perustaa Kuopion Keilailuliiton (KKL). Liitolle hyväksyttiin Helsingin Keilailuliiton säännöt soveltaen Kuopion oloihin.

Ensimmäinen puheenjohtaja Tapio Kunnas

Perustavassa kokouksessa liiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Tapio Kunnas (Kolaus). Tehtiin periaatepäätös, että jokaisesta seurasta valitaan jäsen johtokuntaan. Loput johtokunnan paikoista päätettiin varata myöhemmin perustettavien seurojen edustajille. Valituiksi tulivat Pauli Aro (Kal-Ke), Onni Palomäki (Kolaus), Reino Eriksson (Fa-Ke), Pauli Rissanen (So-Ke), Väinö Toivanen (Pu-Ke) ja Toivo Koivula (OTK:n keilaajat). Tilintarkastajiksi valittiin Eino Tirri ja Reino Kaitokari. Kokouksen päätyttyä katsottiin noin 15 minuutin elokuva keilailun MM-kisoista 1954 Helsingissä. Myöhemmin valittiin johtokuntaan vielä Eino Lyytinen 1.10.1957 (VirKe), Olli Herranen ja Pekka Väisänen.

Liitto alkaa toimia

Liiton ensimmäinen johtokunnan kokous pidettiin Hotelli Atlaksessa perustamispäivänä, syyskuun 7. klo 17.00. Liiton varapuheenjohtajaksi valittiin Pauli Aro, sihteeriksi Eino Kuvaja ja rahastonhoitajaksi Onni Palomäki. Kilpailutoimikuntaa vetämään valittiin Pauli Aro ja jäseniksi Väinö Toivanen sekä Tauno Kippola.

Todettiin, että Kuopion Keilailuliitto on järjestyksessä 14. Suomessa. Liiton toinen johtokunnan kokous pidettiin jo 9.9.1957 Kuopion Liikemiesklubilla. Kokouksessa päätettiin keilahallin vihkiäiskilpailusta lokakuun 19. päivänä 1957. Lokakuun alussa päätettiin palkinnoista, joiden kustannusarvio oli n. 30.000 silloista markkaa. Tästä saatiin lahjoituksena noin 25.000 markkaa. Lisäksi pidettiin KKL:n ensimmäinen lehdistötilaisuus. Kutsua tilaisuuteen olivatkin noudattaneet kaikkien tšekäläisten lehtien toimittajat. Puheenjohtaja Kunnas toivoi keilailulle lehdistön tukea. Samalla johtokunta päätti lähettää Kuopion Keilailuliiton nimissä keilailuharrastuksen kehittämistä tarkoittavan kirjelmän liikelaitoksille, teollisuudella ja urheiluseuroille.

Liiton ensimmäinen vuosikokous pidettiin kesäkuun 26. päivänä 1958. Puheenjohtajana kokouksessa toimi J. Kilpiö ja sihteerinä E. Salpio. Tässä kokouksessa liiton puheenjohtajaksi valittiin Yrjö Lehtinen. Erovuoroisten Palomäen, Koivulan, Lyytisen ja Väisäsen tilalle johtokuntaan valittiin V. Saraste, Erik Aravirta ja Pertti Korhonen.

Kuopion Keilailuliitto rekisteröidään

Johtokunta velvoitti 4.3.1958 rahastonhoitajan ja sihteerin laatimaan erityisen kortiston kaikista Kuopion Keilailuliittoon kuuluvista rekisteröidyistä keilaajista. Virallinen sopimuskirja Kuopion Keilailuliitto ry:n perustamisesta allekirjoitettiin vasta 19 päivänä elokuuta 1958. Virallisen sopimuskirjan allekirjoittajana olivat Olli Herranen Kaatajat ry, Pauli Aro Kallan Keilaajat ry ja Eino Lyytinen Vir-Ke ry. Rekisteripaperi jätettiin paikalliselle poliisiviranomaiselle 30.8.1958 ja

se saapui Oikeusministeriöön 2.9.1958. Oikeusministeriö hyväksyi KKL:n yhdistysrekisteriin 3.9.1958 ja yhdistyksen rekisterinumeroksi tuli 74219. Yhdistyksen rekisteröimisaikaan puheenjohtajana oli Yrjö Lehtinen ja sihteerinä Olavi Herranen.

Ensimmäinen keilahalli käyttöön 19.10.1957

Torin kulmalla, Tulliportinkadun ja Puijonkadun kulmassa (Puijonkatu 27) sijaitsevassa Keilatalossa avattiin Kuopion ensimmäinen keilahalli. Halli oli 6-ratainen ja keilojen pystytyksestä huolehtivat tytöt ja pojat. Vihkiäiskilpailut pidettiin 19.10.1957.

Kuopion Keilailuliiton vuosikertomuksesta 1957 – 58 selviää seuraavaa Kuopion keilahallihankkeen synnystä. Kuopiossa ryhdyttiin keväällä 1956 suunnittelemaan uuden liike-asuintalon perustamista Tulliportinkadun ja Puijonkadun risteykseen. Suunnittelijan ratkaistavaksi tuli myös kysymys siitä, millaiseen käyttöön näin keskeiselle paikalle tulevan rakennuksen pohjatilat parhaiten soveltuisivat. Keilahallin sijoittamista suunnitellun rakennuksen pohjakerrokseen ehdotti johtaja Onni Palomäki. Hänen ehdotuksensa hyväksyttiin ja arkkitehti Kaj Michael sai tehtäväkseen suunnitella Keilatalo-nimisen rakennuksen ja sen yhteyteen 6-rataisen keilahallin.

Erik Aravirta totesi KKL:n 40-vuotisjuhlahaastattelussa tutustuneensa keilailuun silloin kun se otti ensiaskeleita Kuopiossa. Hänen tuttavansa Pauli Aro ja Väinö Toivanen olivat aikaisemmin keilanneet. Vuonna 1956 onni potkaisi heitä, kun Kuopion keskustaan ryhdyttiin rakentamaan keilataloa. Kultaseppä Onni Palomäki ja varatuomari Timo Tanskanen olivat merkinneet itselleen talosta huoneistot ja jossain kokouksessa tuli esille että talossa oli kellaritiloja tyhjiään. Yhdessä he tuumasivat että laitetaan sinne keilahalli. Onni sai tehtäväkseen selvittää löytyisikö kiinnostusta ja siitä se hallihanke lähti.

Kaupunkineuvos Yrjö Nikkilä vihki Suomen kauneimman hallin ja katkaisi kullatuilla saksilla radan yli pingotetun nauhan ja suoritti juhlayleisön tarkkaan seurattuna avausheiton. Näistä kullatuista saksista eri liittojen edustajat sitten kilpailivat 19.10.1957. Keilahallin sivuseinässä oli iso valkoinen taulu varustettuna sinisellä tekstillä ”Niin kauan kuin pallo on ollut olemassa on ihminen sillä leikkinyt”. Tämän alla oli sitten käyttäytymisohjeita keilaajille.

Maire Rautakoski keilaa Keilatalon kellarin 6-rataisessa hallissa.

Keilahalliajatuksen isä Onni Palomäki sai tehtäväkseen Kuopion Keilailuliiton perustamista varten edellyttävien toimenpiteiden suunnittelemisen ja kehittämisen. Hänen työnsä tuloksena pidettiin sitten edellä mainittu KKL:n perustava kokous. Tätä ennen olivat monet keilailun harrastajat Kuopiossa ehtineet perustamaan seuroja, ensimmäinen oli Kallan Keilaajat (Kal-Ke). Juuri näiden seurojen yhdyssiteeksi ja keilailun johtamiseksi Kuopion Keilailuliitto syntyi. Ennen kuin ensimmäinen toimintakausi oli päättynyt oli seuroja jo 17, joista 14 otti osaa kilpailuihin. Rekisteröityjä keilaajia oli tuolloin 160.

Toiminta Keilatalon hallissa

Aluksi toimintaa pyöritti sotainvalidien keilaseura, jolle Keilatalo Oy vuokrasi tilat. Seuran puheenjohtajana toimi Pauli Rissanen ja keilahallin toimintaa suunniteltiin Mannerheimin Ristin Ritari everstiluutnantti evp. Eino Kuvajan johdolla. KKL huolehti kilpailutoiminnasta, joka

alkoikin heti vilkkaasti. Jo ensimmäisen kauden aikana pelattiin liitto-ottelut Oulua, Jyväskylää ja Imatraa vastaan.

Toinen keilailukausi alkoi Yrjö Lehtisen johdolla Kunnaksen muutettua Ouluun. Kolmannella toimintakaudella puheenjohtajaksi valittiin Vilho Wuorisalo, jossa tehtävässä hän oli 7 vuotta eli siihen saakka, kunnes muutti Valkeakoskelle. Kauden 1959 -1960 alussa hallin ylläpito kävi yksittäiselle seuralle raskaaksi ja Sotainvalidi-keilaajat sanoivat vuokrasopimuksen irti. Jatkaajaksi tuli Kuopion Keilailuliitto, näin KKL joutui toimimaan myös hallin vuokraajana ja vastaamaan kaikesta syksystä 1959 lähtien. Oli lunastettava pallot, keilailukengät ym. tarvikkeet keiloja myöten. Samaten oli palkettava tarpeellinen henkilökunta. Myös hallissa toimivasta kahviosta KKL joutui vastaamaan.

Kirjeessään 2.6. 1959 Keilatalo Oy ilmoittaa että keilahalli on tullut maksamaan laitteineen 25 milj. mk ja vuokraa pitäisi saada vuodessa vähintään 2 milj. mk. KKL tarjosi 1 miljoonan vuosivuokraa, lopulta Keilatalo ilmoitti tyytyvänsä 1,5 miljoonan vuosivuokraan. KKL anoi Suomen Keilailuliitolta 500 000 mk. Laskelmissaan vuonna 1959 KKL:n johto laski, että vuodessa tulee 8000 keilatuntia á 525 mk. Suomen Keilailuliiton myötävaikutuksella ja omien keilaajiemme henkilökohtaisella takuulla saatiin hankituksi se pääoma, millä keilahalli pystyi toiminnan aloittamaan.

Maire Rautakoski teki menestyksellään hyvää PR-työtä keilailulle. Alkuaikoina prikit (palkinnot parhaista tuloksista eri tasoluokkien keilaajille) jaettiin viikoittain hallilla ja muutkin kuin prikin saajat tulivat hallille taputtamaan ja antamaan tunnustusta menestyneille.

Talvesta 1959 lähtien Irja Riekkinen oli mukana kuvioissa hoitaen kassan, keilahallin kioskin, keilannostajien palkkaamisen eikä siivoojankaan tuuraaminen ollut Irjalle vierasta. Työpäiviä viikossa oli seitsemän eli ympyriäinen viikko. Ainoat vapaapäivät olivat jouluaatto, joulupäivä ja pitkäperjantai. Myöskään yhtään palkallista kesälomapäivää ei ollut. Irja kävi myös ennen työhön tuloa ostamassa tukusta kahviontarpeet, keitti kahvit, laittoi voileivät ja vielä tarjoili nämä sekä tupakat keilaajille kirjanpitopöydille. Myöhemmin tämä tapa kyllä lopetettiin ja tupakanpolttokin kiellettiin keilailun aikana myös katsomossa. Todellinen riesa oli nostajien hankkiminen osittain senkin takia, että heidän tuntiansionsa oli vain 50 penniä kun keilailu maksoi kolme markkaa tunnilta. Minkäänlaista sopimusta tai sitoutumista heillä ei myöskään ollut.

Neljännellä toimintakaudella varapuheenjohtajaksi tuli Aarre Rautakoski ollen yhteen menoon tässä tehtävässä 14 vuotta, eli uuden hallin valmistumiseen saakka.

Keväällä 1963 puukeilat korvattiin muovipäällysteisillä keiloilla, jotka olivat kestävämpiä ja vaativat kaatuakseen tehokkaamman lyönnin. Alussa esim. keilakengät olivat kannattomia eli suoran heittotyylin liukukenkiä. Ensimmäiset Kuopiossa käytetyt keilapallot olivat kotimaisia Tammer-palloja, jotka myöhemmin osoittautuivat usein ylipainoisiksi. Ensimmäiset vuodet heitettiin normaaliotteisella pallolla, jolla yleensä aikaansaatiin suora heitto. Vähitellen siirryttiin

Kuopiossakin semi- tai fingertip-otteeseen eli ns. pitkään poraukseen ja tällöin alkoi kierrepeli meilläkin purra. Kesällä 1967 keilahallin radat hiottiin, lakattiin ja pöydät uusittiin sekä asennettiin sähkösilmit valvomaan yliastumisia.

1969 syksyllä siivoojan ja ratamestarin toimet yhdistettiin. Siivooja huolehti myös ratojen hoidosta aina konditionin levittämistä myöten, joka alkuvaiheessa tapahtui yksinkertaisesti rataöljyyn kastetulla rätillä. Oli selvää, että silloinkin ratamestaria neuvottiin niin ylen määrin että eräässä vuosikertomuksessa onkin maininta, että radanhoito-ohjeita saa vain Velu Pasanen antaa silloiselle siivooja-ratamestarille rouva Ijäkselle. Kesällä 1970 keilahallin radat jälleen hiottiin, syksyllä siirryttiin ”nostaviin ratoihin”, eli käytettiin muiden hallien esimerkkiä noudattaen vähemmän konditionia kuin aiemmin. Syksyllä 1970 alettiin sarjapelejä pelata amerikkalaisella pelitavalla.

Kuopion 6-rataisen keilahallin viimeinen kilpailu oli Tiimin järjestämä ”vanha virralta” erikoiskilpailu. Se keilattiin Tapaninpäivänä 1973. Kilpailu oli moniosainen, ensin klo 13 oli ”oppi se on joka ojaan kaataa” eli aloittelijain kilpailu rekisteröimättömille keilaajille. Seuraavaksi klo 14 oli parikilpailu ”onnellisin pari”, johon parit arvottiin. Kello 15 oli vuorossa ”kyllä se sokeakin kana jyvän löytää – entäs umpisokea” viiden heiton silmät peitettynä heitetty kilpailu. Pääkilpailu alkoi klo 16, kahden sarjan alkukilpailu ja finaali klo 19 – vanhan hallin vihonviimeinen finaali.

Kuuden radan halli oli alimitoitettu kolmen viimeisen vuoden pelaajamäärille, myöskään konenostimia ei voitu asentaa hallin kapeuden vuoksi. Konenostimilla olisi voitu jatkaa päivittäistä aukioloaikaa.

Uusi 16-ratainen halli käyttöön 1974

Vanha halli oli palvellut aikansa, kylläkin uskollisesti, mutta monet seikat vaikuttivat siihen, että ryhdyttiin vakavasti tosimeleessä suunnittelemaan uutta ja suurempaa hallia. Toive uudesta hallista oli elänyt pitkään. Jo vuonna 1963 oli tehty anomus, että uimahallin yhteyteen rakennettaisiin 8-ratainen keilahalli. Eri vaihtoehtoja punnittiin, tutkittiin väestönsuojien tiloja, suunniteltiin ”Kallaveden keilahallia” tuomiokirkon lähelle entisen autoliikkeen tiloihin ja jopa kasarmirakennuksia käytiin katsomassa, mutta köykäisiksi ja ahtaiksi havaittiin.

Uuden hallin perustamispäätös saatiin aikaan 11.4.1973 ja jo tammikuussa 1974 uusi 16-ratainen halli voitiin vihkiä käyttöön. Uuden hallin rakentamiseen vaikutti ratkaisevasti silloin KKL:n puheenjohtaja Erik Aravirta, joka ansioistaan nimitettiin KKL:n kunniapuheenjohtajaksi.

Yksi tärkeä merkkipaalu kuopiolaiselle keilailulle ja myös Erik Aravirralle oli uuden hallin valmistuminen 12.1.1974. Hänen itsensä vuonna 1997 kertomana vaiheet olivat seuraavanlaiset: ”tänne oltiin hankkimassa uimahallia ja minulla oli vanha lupaus tekojäräradan rakentamisesta,

joten ryhdyin soittelemaan kaupunginjohtaja Eino Luukkoselle ja kerroin tästä lupauksesta. Hän sitten soitti minulle eräänä aamuna, että jos sinulla nyt on 3 miljoonaa rahaa, niin ruvetaan tekojäättä tekemään. Samaan aikaan tuli tieto, että vanhasta keilahallista jouduttiin luopumaan ilmeisesti paloviranomaisten määräyksestä. Poriin oli juuri rakennettu uusi halli ja sain sieltä talousarviot, piirustukset ja kaikki mahdolliset paperit. Paperit sitten kierrätin valtuustoryhmissä ja pohjustin tietä hallihankkeelle, joka eteni valtuustossa myönteiseen päätökseen. Rahoitus oli kuitenkin vielä hoitamatta. Kuopiossa oli 6 pankkia, Osuuspankin johtajana edellinen liiton puheenjohtaja Pentti Pasanen. Päätin aloittaa sieltä ja pyytää kaikilta pankeilta 500 000 mk lainaa. Parin tunnin kuluttua minulla oli 3 miljoonaa kaupungin takaamaa lainaa. Tämä oli yhteispotti tekojäälle ja keilahallille.” Toiset 3 miljoonaa Aravirta haki Helsingistä Opetusministeriöstä Väinö Soiniselta. Aravirta itse antoi tunnustusta koko silloiselle johtokunnalle hankkeen onnistumisesta.

Toukokuussa 1973 Kuopioon alettiin siis rakentaa ajanmukaista 16-rataista keilahallia. Rakentajana toimii avaimet käteen systeemillä Rauma-Repola Oy, Brunswick A-2 koneet toimitti Keilailupalvelu Oy ja rakennuttajana oli perustettu Kuopion Keilahalli Oy. Osakepääomasta Kuopion kaupunki merkitsi 55% ja loput 45% olivat Kuopion Keilailuliiton ja sen yksityisten jäsenten merkitsemiä. Uusi keilahalli valmistui vuoden loppuun mennessä. Valtuustokäsittelyssä ainoastaan yksi puolue ei pitänyt kaupungin mukanaoloa tarpeellisena. Uuden keilahallin valmiiksi saattamiseksi oli nimetty rakennustoimikunta. Kuopion kaupunki asetti siihen 4 jäsentä ja Kuopion Keilailuliitto 3. Kuopion Keilailuliiton puolesta hallin rakentamista valvoi Asser Väisänen.

Kuopion uuden keilahallin avausheitot heitettiin 12.1.1974. Maaherra Risto Hölttä ja kaupunginjohtaja Eino Luukkonen suorittivat avausheittoja monen muun ohella. Keilahalliosakeyhtiön puolesta hallin luovutti keilaajille puheenjohtaja Osmo Karhunen, vastaanottajana oli KKL:n puheenjohtaja Erik Aravirta. Kaupunginjohtaja Eino Luukkonen avasi keilahallin leikkaamalla ratojen poikki pingoitettua sinivalkoista nauhan poikki tarkoitukseen varatuilla kullatuilla keritsimillä. Kaikilla 16 radalla toimitettiin erikseen avausheitot. Opetusministeriön ja valtion urheiluneuvoston terveiset ja onnittelut esitti sosiaalineuvos Väinö Soininen. Suomen Keilailuliiton onnittelut toi liittohallituksen jäsen Pentti Koskinen. Lopuksi pelattiin tavanmukainen kultasaksikilpailu, jossa palkintona olleet keritimet ojennettiin jännittävän pistekamppailun jälkeen SKL:n toiminnanjohtajalle tuloksella 202.

Kaupunginjohtaja Eino Luukkonen avaa Kuopion uuden keilahallin leikkaamalla ratojen poikki pingoitettun sinivalkoisen nauhan poikki tarkoitukseen varatuilla kullatuilla keritsimillä.

Automaattipystyttäjien myötä voitiin Kuopiossakin keilata jo aamupäivällä, vanha halli oli avattu yleensä klo 15.00 jos oli keilannostajia paikalla. Keilaajamäärä kasvoi uusimman hallin myötä 1960-luvun n. 6500 vuosittaisesta keilatunnista vuoteen 1981 mennessä n. 55 000 keilatuntiin vuodessa. Alkuun uudella hallilla oli päätoiminen isännöitsijä. Aluksi tehtävää hoiti Osmo Lehtonen, seuraavaksi Pentti Penttala ja pitkäaikaisimpana Matti Hanski. 1980-luvun lopulta uimahallin ja keilahallin yhdistettynä isännöitsijänä toimi Olli Fält. Kahviota hoitivat eri tahot, välillä Makasiini-kauppa ja välillä keilaseurat, mm. Kolaus 1980-luvulla. Uudessa hallissa oli 1970-luvulla keskiolutilain vuoksi ovimies, joka otti keilaajien takit kahvion kohdalla sijainneeseen naulakkoon.

Halli yrittäjävetoiseksi

Kuopion kaupunki esitti yhdessä liikuntalautakunnan kanssa marraskuussa 1991 keilahallin tilojen vuokraamista Kuopion Keilailuliitolle. Asioiden edetessä mukaan tuli uusia yrittäjäehdokkaita, jotka olivat halukkaita jopa ostamaan keilahallin. Kesällä 1992 Kuopion kaupunki pyysi halukkailta osto- ja vuokratarjouksia. Tarjouksia tuli noin 10 kappaletta, mutta niiden alhaisuuden vuoksi (paras ehdokas joutui vetämään tarjouksensa pois rahoitusvaikeuksien

vuoksi) Kuopion kaupunki esitti uuden vuokratarjoussuunnitelman Kuopion Keilailuliitolle. Liitolle siksi, että keilaajien etu oli otettava huomioon yrittäjää valittaessa.

Kaupungille jäi suunnitelmassa keilaratojen, -koneiden ja pukuhuonetilojen ylläpito sekä rakennuksen ja tontin kunnossapito. Keilailuliiton osuudeksi jäisi kahvion, kokoustilojen ja katsomotilojen toiminnan ylläpitäminen. Tämä sopimus allekirjoitettiin lokakuun 24. Päivänä 1992 KKL:n 35-vuotisjuhlien yhteydessä Hotelli Ravintola Hot Clubissa. Allekirjoittajana oli puheenjohtaja Pentti Pasanen. KKL päättyi, alkuperäisen suunnitelmansa mukaan, edelleen vuokraamaan hallinnassaan olevat tilat Hannu Saikolle. Prosessin tarkoituksena oli kaupungin menojen pienentäminen, halli oli tuottanut 600 000 markan vuosittaiset tappiot. Sopimus oli aluksi yksivuotinen.

Vuotta myöhemmin, 15.9.1993, Kuopion kaupunki uskoi keilailutoiminnan Hannu Saikon käsiin. Radoista ja koneista vastasi tuohon aikaan Pentti Haatainen, kahvion ja kassan toimivuudesta Virpi Immonen. Kolmantena työntekijän oli työllistämisvaroin palkattu ratamestari Sasu Jääskeläinen. Hannu Saikko kävi aikoinaan autonasentajalinjan ammattikoulussa ja meni vuorokorjausmieheksi vaneritehtaalle. Kymmenen vuoden työrupeaman jälkeen hän haki kaupungin tarjoamaa ratamestarin paikkaa ja sai sen. Kolmen vuoden jälkeen hän perusti hallille pallokaupan (Brunswick). Koulutusta hallilla hoiti tuolloin Pasi Lehtonen.

Kesällä 1994 Kuopion hallia uudistettiin, kahvio eristettiin ikkunallisilla seinäpinnoilla rataalueesta sekä pelisalista, myös aikaisempi ns. tupakkahuone koki perusteellisen muutoksen: parkettilattiat, seinien puolipaneeli ja uudet sisustustekstiilit. Kahvion takaosaan tehtiin pelisali, jossa on uusitut biljardipöydät ja dartsin heittopaikat. Viimeisin suuri uudistus Kuopion halliin on tehty 2000-luvun puolivälissä. Remontoitu on keittiö-, kahvio- ja pukuhuonetilat, rakennettu edustussuuna neuvottelutiloineen sekä uusittu radat ja keilannostimet.

Toimintaa kattojärjestötasolla

Suomen Keilailuliiton liittohallituksen (johtokunnan) jäseninä ovat olleet 1968 – 72 Aarre Rautakoski, 1972 – 76 Maire Rautakoski ja 1977 – 86 Matti Pellinen. Liittovaltuusto valitsi 12.12.1998 Tampereella Pirkko Olkkosen liittohallitukseen vuosiksi 1999 – 2000. Hän on nyt ollut yhtäjaksoisesti 8 vuotta liittohallituksessa Savo-Karjalan piirin edustajana ja työ jatkuu edelleen. Piirijakoa liittojen alueelliseksi yhdyssiteeksi kehitettiin vuodesta 1963 alkaen, ensimmäisenä perustettiin Kymenlaakson piiri (Myllykoski, Kouvola ja Kotka). Savo-Karjalan piirissä ovat aktiivisesti mukana Kuopion lisäksi Joensuu, Varkaus, Mikkeli ja Savonlinna. Varajäseninä SKL:n liittohallituksessa ovat toimineet ainakin seuraavat: 1959 - 64 Viljo Wuorisalo, 1966 – 67 Aarre Rautakoski ja kuluvalle kaudella Pirkko Olkkosen varajäsenenä Esa Kauniskangas.

Suomen Keilailuliiton liittovaltuuston jäsenenä vuosina 1977 – 83 oli Alpo Kiuru, myös Veikko Kokkonen Siilinjärveltä ja Raimo Tossavainen ovat olleet edustajana liittovaltuustossa. Varajäsenenä on ollut mm. Esa Ikäheimo.

Suomen Keilailuliiton naisvaliokunnan puheenjohtajina ovat toimineet Maire Rautakoski ja Marja-Liisa Osala.

Kuopion Keilailuliitolla 14 puheenjohtajaa

Toimintansa 50 vuotena KKL:n johdossa on ollut neljätoista puheenjohtajaa, joista pitkäaikaisimmat Matti Pellinen 12 vuotta, Viljo Wuorisalo 7 vuotta ja Pentti Pasanen 7 vuotta.

Ville Wuorisalon muutettua Valkeakoskelle seuraavat puheenjohtajat Lauri Pyykönen, Tauno Aho ja Erkki Vepsäläinen olivat kukin vuoden kerrallaan. 1969 tuli puheenjohtajaksi Erik Aravirta, jonka toimet KKL:n johdossa olivat todella merkittävät. Hänen aloitteestaan ja johdollaan saatiin aikaan Kuopion Keilahalli Oy:n perustamispäätös 11.4.1973. Ansioistaan keilailun edistämiseksi liittomme kunniapuheenjohtajiksi on 50 vuoden aikana nimetty neljä entistä puheenjohtajaa: Viljo Wuorisalo, Erik Aravirta, Matti Pellinen ja Pentti Pasanen.

Puheenjohtajat

1957 - 58	Tapio Kunnas	1974 - 76	Toivo Yläjärvi
1958 - 59	Yrjö Lehtinen	1976 - 88	Matti Pellinen
1959 - 66	Viljo Wuorisalo	1988 - 90	Kyösti Mehtonen
1966 - 67	Lauri Pyykönen	1990 - 97	Pentti Pasanen
1967 - 68	Tauno Aho	1997 - 01	Raimo Tossavainen
1968 - 69	Erkki Vepsäläinen	2001 - 05	Mirka Törhönen
1969 - 74	Erik Aravirta	2005 -	Esa Kauniskangas

Kuopiossa torstaina 25.10.2007

Esa Kauniskangas

Kuopion Keilailuliiton toimihenkilöt kaudella 2007 – 2008

Johtokunta

Puheenjohtaja: Esa Kauniskangas
Varapuheenjohtaja: Osmo Olkkonen
Sihteeri: Raimo Tossavainen
Rahastonhoitaja: Pirkko Olkkonen
Jäsenet: Ahti Antikainen, Hannu Heikkinen, Kirsti Miettinen,
Jukka Savolainen, Paavo Turunen

Kilpailutoimikunta

Puheenjohtaja: Ahti Antikainen
Jäsenet: Paavo Turunen, Ville Laakkonen, Keijo Räsänen,
Jukka Savolainen, Matti Holopainen (asiant.)

Tehtävät:

- Laatia KKL:n kilpailuohjelma
- Valvoa ja edistää kilpailutoimintaa
- Valita hyväksymiensä valintaperusteiden mukaan KKL:n edustuskeilaajat
- Myöntää erikoiskilpailuoikeudet jäsenseuroille
- Valvoa, että liiton ja sen jäsenseurojen järjestämissä kilpailuissa noudatetaan SKL:n vahvistamia kilpailusääntöjä
- Ratkaista kilpailulliset erimielisyydet sekä tehdä johtokunnalle tarvittaessa ehdotukset SKL:n sääntöjen tarkoittamista rankaisutoimenpiteistä
- Luokitella keilaajat
- Laatia KKL:n sisäistä sarjaa koskeva kilpailuohjelma
- Huolehtia sarjapeliin järjestelyistä ja tulosten ajan tasalla pitämisestä

Koulutus- ja nuorisotoimikunta

Puheenjohtaja: Jukka Savolainen

Jäsenet: Liisa Tuhkanen

Tehtävät:

- Valita yhdessä jäsenseurojen kanssa tarpeellinen määrä kouluttajia ja huolehtia heidän koulutuksestaan yhdessä SKL:n kouluttajien kanssa
- Edistää ja ideoida keilailuharrastuksen lisääntymistä nuorten keskuudessa
- Koota nuorten keilaajien valmennusryhmä
- Järjestää nuorille keilailuohjausta ja keilailukilpailuja

Naistoimikunta

Puheenjohtaja: Anne Kauniskangas

Jäsenet: Pirkko Olkkonen, Raija Turunen

Tehtävät:

- Edistää ja ideoida keilailuharrastuksen lisääntymistä naisten keskuudessa
- Järjestää kilpailuja naisille

Veteraanitoimikunta

Vastuuseura: Tiimi

Yhdyshenkilö: Jaakko Rissanen

Tehtävät:

- Järjestää kilpailuja veteraaneille
- Edistää ja ideoida keilailuharrastuksen lisääntymistä veteraanien keskuudessa

Tiedotustoimikunta

Vastuuhenkilö: Liiton sihteeri (Raimo Tossavainen)

Jäsenet: Esa Kauniskangas